

Włodzimierz Gajda

HTML5 i CSS3

Praktyczne projekty

Zrób wielki krok na drodze do tworzenia fantastycznych witryn WWW!

- Elementarz HTML5 i CSS, elementy i znaczniki HTML5, czyli prosty zestaw do tworzenia strony WWW
- Czcionki na stronach WWW, układ strony i tła, czyli eleganckie wykończenie strony internetowej
- Zagadnienia zaawansowane, czyli atrybuty HTML, powiązania dokumentów, metainformacje i formularze

Helion

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Ewelina Burska

Projekt okładki: Studio Gravite/Olsztyn
Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

Materiały graficzne na okładce: C maxkabakov, Fotolia.com

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie?htcspp>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-246-3050-9

Copyright © Helion 2013

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Rozdział 1. Wprowadzenie	11
Dla kogo jest ta książka?	11
Jak czytać tę książkę?	12
Warsztat pracy	12
Firefox	14
Testowanie stron WWW	15
Część I Elementarz HTML5	17
Rozdział 2. Języki znaczników	19
Znaczniki i elementy HTML5	20
Wszystkie elementy języka HTML5	21
Struktura dokumentu HTML5	22
Pierwsza strona WWW	23
Analiza strony przy użyciu wtyczki Firebug	24
Specyfikacja języka HTML5	25
Rozdział 3. Składnia języka HTML5	27
Znaczniki otwierające i zamykające	27
Opcjonalne znaczniki otwierające	29
Elementy puste i niepuste	29
Wielkość liter w nazwach znaczników	30
Białe znaki wewnątrz znaczników	31
Białe znaki w treści elementów	31
Zagnieżdżanie elementów	32
Znaki specjalne	33
Atrybuty znaczników	35
Atrybuty logiczne	37
Komentarze	38
Rozdział 4. Znaki diakrytyczne i oznaczanie języka dokumentu	39
Polskie znaki diakrytyczne	39
Metody kodowania polskich znaków diakrytycznych	40
Fizyczne kodowanie pliku	41
Element meta ustalający kodowanie dokumentu HTML5	41
Pangramy	43
Atrybut lang	43
Szablony pustych polskich stron WWW	44

Znaki diakrytyczne w postaci encji	45
Kodowanie stron zawierających teksty w kilku językach	46
Jakiego kodowania używać?	48
Błędne wyświetlanie polskich znaków diakrytycznych	48
Rozdział 5. HTML5 poprawny składniowo	55
Czy poprawność składniowa jest ważna?	55
Metody sprawdzania poprawności składniowej	56
Rozdział 6. Praca w trybie standardów	61
Quirks mode i standard mode — dwa tryby pracy przeglądarek internetowych	61
Problemy z trybami pracy	62
Które przeglądarki mają tryb standardów?	63
Jak sprawdzić tryb pracy przeglądarki?	63
W jaki sposób przeglądarka wybiera tryb pracy?	67
Błędne wyświetlanie witryny wynikające z przełączenia trybu pracy przeglądarki	69
Stosuj DOCTYPE języka HTML5	72
Rozdział 7. Podstawowe elementy HTML	75
Akapit	75
Dzielenie wyrazów	81
Zakaz łamania wiersza	82
Złamanie wiersza	83
Znaki interpunkcyjne	85
Nagłówki	85
Wyróżnianie tekstu	89
Popularne znaki specjalne	90
Zestawienie	92
Rozdział 8. Podsumowanie części pierwszej	93
Projekt 8.1. Zadania dla czwartoklasistów	94
Projekt 8.2. Zadania tekstowe z odpowiedziami	94
Projekt 8.3. Kolokwium z PHP	95
Projekt 8.4. Adam Mickiewicz: Oda do młodości	96
Projekt 8.5. Adam Mickiewicz: Wiersze	96
Część II Elementarz CSS	99
Rozdział 9. Struktura a wygląd dokumentów HTML	101
Dołączanie stylów do dokumentu	101
Domyślny język stylów	105
Ujmowanie stylów wewnętrznych w komentarz	106
Kolejność stosowania stylów	107
Rozdział 10. Składnia kaskadowych arkuszy stylów	109
Terminologia	109
Wielkość liter w selektorach	110
Wielkość liter w nazwach i wartościach właściwości	111
Białe znaki	111
Komentarze	112
Formatowanie kodu CSS	113
Rozdział 11. Przykładowe właściwości CSS	115
Czcionki	115
Wysokość wiersza tekstu	117
Wyrównanie poziome tekstu	117

Marginesy	118
Kolory	119
Obramowanie	121
HTML — struktura, CSS — wygląd	122
Zestawienie sumaryczne	122
Rozdział 12. Klasy i identyfikatory	125
Atrybut class	125
Selektory dotyczące klas	126
Atrybut id	127
Selektory dotyczące identyfikatorów	128
Stosowanie identyfikatorów	128
Walka z classitis: selektory potomne	129
Rozdział 13. Podsumowanie części drugiej	133
Projekt 13.1. Cyprian Kamil Norwid: Moja piosnka	133
Projekt 13.2. Charles Dickens: A Christmas Carol	134
Projekt 13.3. Jack London: The Call of The Wild	135
Projekt 13.4. Ignacy Krasicki: Bajki	137
Część III Elementy i znaczniki HTML5	139
Rozdział 14. Tekst	141
Element p	141
Elementy br i wbr	142
Tekst preformatowany	143
Elementy frazowe	144
Cytaty	150
Rozdział 15. Listy	153
Wypunktowanie	153
Numerowanie	154
Lista definicji	155
Zagnieżdżanie list	156
Właściwości CSS list	157
Rozdział 16. Elementy img, figure i figcaption	163
Pliki graficzne	164
Składnia elementu img	164
Wymiary obrazów	166
Obrazy nieprostokątne	169
Animacje	172
Opływanie	174
Dlaczego elementy pływające mają wysokość 0?	176
Osadzanie obrazów w kodzie HTML	177
Elementy figure i figcaption	180
Rozdział 17. Tabele	183
Obramowanie i łączenie obramowania	184
Podstawowe formatowanie komórek i całych tabel	187
Nagłówki kolumn i nagłówki wierszy	189
Podpis tabeli	191
Tabele regularne i nieregularne	192
Nagłówek, stopka i treść tabeli	194
Kolumny tabeli	198
Tabele HTML — podsumowanie	201

Rozdział 18. Odsyłacze i menu nawigacyjne	203
Menu nawigacyjne	204
Style CSS witryny z hiperłączami	206
Atrybut title	207
Odsyłacze do różnych typów plików	207
Odsyłacze wskazujące strony w internecie	208
Odsyłacze wewnętrzne	209
Treść odsyłacza	211
Style CSS odsyłaczy	213
Otwieranie nowych okien	216
Mapa odsyłaczy	217
Rozdział 19. Elementy semantyczne ustalające strukturę witryny	221
Nagłówki	221
Grupowanie nagłówków	222
Artykuły	224
Sekcje	226
Element aside	227
Nagłówek i stopka	228
Element address	229
Elementy wyznaczające sekcje	230
Rozdział 20. Multimedia	237
Element audio	237
Publikowanie materiałów wideo	238
Element video	239
Formaty wideo	240
Element track	242
Osadzanie na stronie WWW filmów z serwisu YouTube	243
Osadzanie na stronie WWW filmów z serwisu Dailymotion	245
Rozdział 21. Pozostałe elementy HTML5	247
Elementy ogólne div i span	247
Oznaczanie zmian w dokumencie	248
Elementy object i param	250
Element embed	252
Element iframe	253
Skrypty JavaScript	255
Element canvas	258
Bazowy adres URL	259
Element hr	261
Rozdział 22. Podsumowanie części trzeciej	263
Projekt 22.1. Obrazy tworzone przy użyciu elementu pre	263
Projekt 22.2. ASCII Art	264
Projekt 22.3. Emotikony	265
Projekt 22.4. Cytaty ze specyfikacji HTML i XHTML	266
Projekt 22.5. Książka pt. The Wonderful Wizard of Oz	268
Projekt 22.6. Instrukcja przygotowywania zrzutów ekranu	269
Projekt 22.7. Jak pisać na klawiaturze w języku rosyjskim?	270
Projekt 22.8. Metody definiowania miejsc geometrycznych punktów	271
Projekt 22.9. Artykuł pt. HTML czy XHTML?	273
Projekt 22.10. Literackie Nagrody Nobla	276
Projekt 22.11. Tabela ekstraklasy w sezonie 2006/2007	277
Projekt 22.12. Kod paskowy rezystorów	279
Projekt 22.13. LaTeX — przykłady	280
Projekt 22.14. Janko Muzykant	281

Część IV Czcionki na stronach WWW	283
Rozdział 23. Rodzaje czcionek	285
Czcionki szeryfowe i bezszeryfowe	285
Czcionki proporcjonalne i nieproporcjonalne	286
Inne podziały czcionek	287
Testowanie czcionek	289
Rozdział 24. Czcionki dla webmastera	293
Core fonts for the Web	296
Czcionki dostępne na różnych platformach	296
Definiowanie kroju czcionki	297
Osadzanie czcionek na stronach WWW	300
Prawa autorskie do czcionek	303
Serwis Font Squirrel	303
Serwisy udostępniające czcionki online	305
Rozdział 25. Właściwości CSS dotyczące czcionek i tekstu	309
Właściwości dotyczące czcionek	310
Właściwości dotyczące tekstu	314
Rozdział 26. Teksty wielokolumnowe	319
Ustalenie liczby kolumn	319
Szerokości kolumn	322
Odstępy i separatory kolumn	323
Rozciąganie elementów na wszystkie kolumny	324
Rozdział 27. Podsumowanie części czwartej	327
Projekt 27.1. CSS: właściwości dotyczące czcionek i tekstu	327
Projekt 27.2. Jan Kochanowski: Treny	329
Projekt 27.3. Adam Mickiewicz: Pan Tadeusz	332
Część V Układ strony	335
Rozdział 28. Elementy blokowe i liniowe	337
Elementy ogólne div i span	341
Domyślny format wizualny elementów blokowych i liniowych	342
Rozdział 29. Obszar zajmowany przez element	347
Właściwość display	351
Wyśrodkowanie elementu blokowego	354
Łączenie marginesów pionowych	356
Wymiary minimalne i maksymalne	358
Rozdział 30. Elementy pływające	361
Właściwość float	361
Układy kolumnowe	365
Znikające tło pojemnika	367
Czyszczenie elementów pływających	368
Rozdział 31. Zaawansowane metody pozycjonowania elementów blokowych	371
Właściwość position	371
Pozycjonowanie statyczne	373
Pozycjonowanie względne	374
Pozycjonowanie bezwzględne	376
Pozycjonowanie trwałe	378

Pozycjonowanie kontekstowe	379
Właściwości left, right, top oraz bottom	382
Warstwy i ich kolejność	387
Przycinanie	390
Rozdział 32. Układy o stałej szerokości	393
Dobieranie szerokości układu	393
Układy przylegające do okna przeglądarki	395
Układ nr 1	395
Układ nr 2	396
Układ nr 3	397
Układ nr 4	399
Układ nr 5	400
Układ nr 6	401
Układ nr 7	403
Układ nr 8	404
Rozdział 33. Układy płynne	407
Układ nr 9	407
Układ nr 10	407
Układ nr 11	408
Układ nr 12	409
Układ nr 13	409
Układ nr 14	410
Układ nr 15	410
Układ nr 16	411
Rozdział 34. Układy hybrydowe	413
Układy dwukolumnowe	413
Układ nr 17	414
Układ nr 18	415
Układ nr 19	416
Układ trójkolumnowy	417
Układ nr 20	418
Układ nr 21	419
Układ nr 22	420
Rozdział 35. Podsumowanie części piątej	423
Projekt 35.1. Maria Konopnicka: „Miłosierdzie gminy”	423
Projekt 35.2. Stefan Żeromski: „Rozdzióbią nas kruki, wrony”	424
Projekt 35.3. Szablony XHTML/CSS	426
Projekt 35.4. Tabelka miniatur o różnych wymiarach	427
Projekt 35.5. Zabytki Lublina	428
Projekt 35.6. Kołеды	430
Część VI Tła	435
Rozdział 36. Właściwości CSS dotyczące tła	437
Wielokrotne tła	452
Rozdział 37. FIR — wymiana obrazów na teksty	455
Efekt FIR wykonany przy użyciu display: none	457
Efekt FIR wykonany przy użyciu text-indent	458
Efekt FIR wykorzystujący kolejność warstw	458
Efekt FIR stosujący przezroczyste obrazy	459

Rozdział 38. Udawane kolumny	467
Rozdział 39. Przyciski rollover w CSS	475
Wymiana obrazu tła	475
Przycisk z etykietą tekstową	477
Przyciski pozycjonowane kontekstowo	478
Rozdział 40. Kafelkowanie	491
Rozwiązanie problemu pękania kafelków	507
Kafelkowanie a przezroczystość	511
Rozdział 41. Podsumowanie części szóstej	515
Projekt 41.1. Fraszki	515
Projekt 41.2. Jack London: The Call of the Wild	516
Projekt 41.3. Zakładki	519
Projekt 41.4. Przyciski aktywne/nieaktywne wykonane jako tła	522
Część VII Zagadnienia zaawansowane	525
Rozdział 42. Struktura funkcjonalna witryny	527
Rozdział 43. Kolejność elementów w kodzie HTML	531
Zmiana kolejności kolumn pionowych	532
Zmiana kolejności poziomych pasów	536
Zmiana kolejności kolumn oraz poziomych pasów	538
Rozdział 44. Atrybuty HTML	541
Najpopularniejsze atrybuty	541
Atrybuty językowe	542
Skróty klawiszowe	542
Pozostałe atrybuty	544
Zdarzenia	545
Rozdział 45. Powiązania dokumentów	547
Element link	548
Style alternatywne	549
Kanały RSS i Atom	549
Następny, poprzedni oraz spis treści	554
Ikona witryny WWW	557
Twórcy witryny WWW	559
Plik robots.txt	559
Plik sitemap.xml	560
Rozdział 46. Element meta — dodatkowe informacje na temat strony WWW	563
Składnia elementu meta	564
Dwa rodzaje elementów meta	565
Rozdział 47. Uzupełnienie wiadomości na temat CSS	567
Selektory CSS3	568
Pseudoklasy CSS3	573
Importowanie stylów	578
Dziedziczenie	580
Style do druku	580
Nowości CSS3	583

Rozdział 48. Formularze	585
Atrybuty formularza	586
Kontrolki formularza	588
Atrybuty ogólne kontrolek formularza	589
Elementy input	590
Przyciski zatwierdzające i resetujące formularz	591
Wiersz wprowadzania danych	591
Pole hasła	592
Pola wyboru	592
Wykluczające się wzajemnie pola wyboru	593
Kontrolki ukryte	594
Przyciski	595
Kontrolka wyboru pliku	595
Obraz	596
Element button	597
Listy	598
Pole tekstowe	600
Grupowanie i podpisywanie kontrolek formularza	600
Podsumowanie	602
Rozdział 49. Korzystanie z HTML5 i CSS3	603
Czy dany atrybut jest już zaimplementowany?	603
Problemy ze starszymi wersjami Internet Explorera	605
Rozdział 50. Podsumowanie części siódmej	607
Praktyka, praktyka, praktyka	608
Skorowidz	610

Rozdział 5.

HTML5 poprawny składniowo

Czy poprawność składniowa jest ważna?

Język HTML5 nie jest rygorystyczny pod względem składni. Możemy pomijać znaczniki końcowe, stosować dowolną wielkość liter w nazwach znaczników oraz zapisywać atrybuty z pominięciem cudzysłowu. Listing 5.1 przedstawia kompletną poprawną stronę WWW w języku HTML5.

Listing 5.1. Przykładowa poprawna strona WWW w języku HTML5

PRZYKŁAD NIEZALECANY

```
<!DOCTYPE html>
<TITLE>Strona WWW</title>
<meta charset=UTF-8>
<ul class=menu>
  <LI>Raz
  <LI>Dwa
  <LI>Trzy
</ul>
```

Stosowanie liter dużych i małych oraz pomijanie cudzysłowu nie prowadzi do dwuznaczności. Wnioski z analizy przykładu podanego na listingach 3.3 oraz 3.4 są jednak takie, że pominięcie znaczników zamykających może dawać efekty trudne do przewidzenia. Dlatego zdecydowanie wolę przestrzegać ścisłych zasad składni HTML opartych na językach XHTML oraz XML. Innymi słowy:

- ◆ Zawsze zamykam wszystkie znaczniki.
- ◆ Nigdy nie pomijam opcjonalnych znaczników otwierających (np. body).

Dodatkowo:

- ♦ Znaczniki i atrybuty zapisują wyłącznie małymi literami.
- ♦ Wartości atrybutów ujmuje w cudzysłów.
- ♦ Znaczniki puste zapisują, stosując końcówkę `/>`.

Przykład z listingu 5.1 zapisałbym tak jak na listingu 5.2.

Listing 5.2. Strona z listingu 5.1 zapisana w składni XHTML

PRZYKŁAD ZALECANY

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Strona WWW</title>
    <meta charset="UTF-8" />
  </head>
  <body>

  <ul class="menu">
    <li>Raz</li>
    <li>Dwa</li>
    <li>Trzy</li>
  </ul>

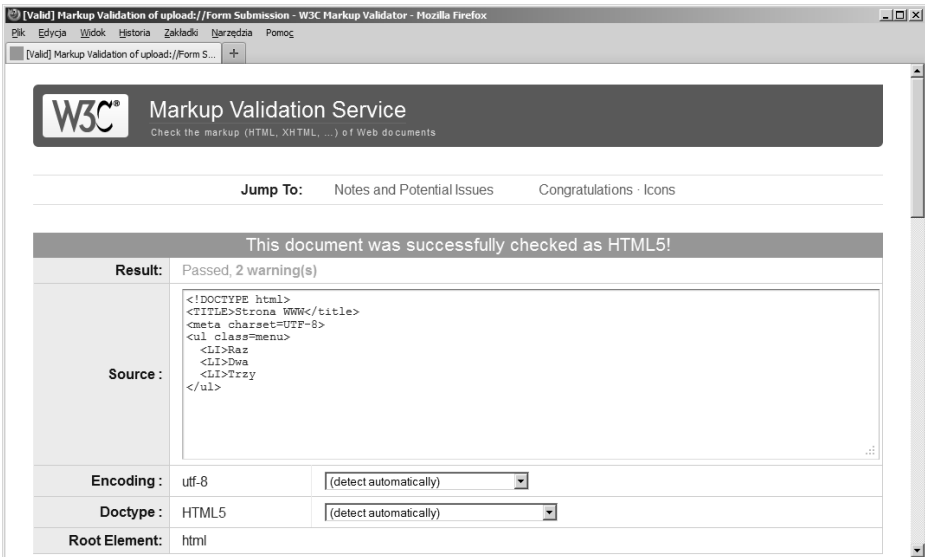
  </body>
</html>
```

Za przestrzeganiem reguł składni XHTML przemawia jeden poważny argument. W dokumentach poprawnych składniowo znacznie łatwiej odnaleźć i poprawić błędy. Jeśli strona WWW jest wykonana przy użyciu stylów CSS i zawiera niepoprawny kod HTML5, to odnalezienie błędu może okazać się naprawdę trudne. Zanim zaczniemy badać poprawność reguły CSS, trzeba być pewnym, że reguła ta dotyczy konkretnego elementu HTML. W przypadku poprawnego kodu HTML wyszukanie błędnych selektorów CSS jest znacznie łatwiejsze.

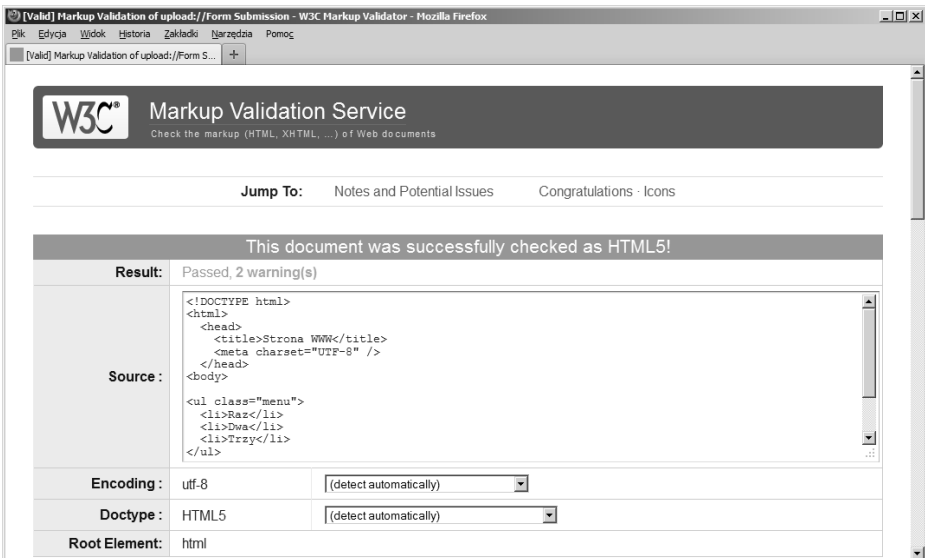
Metody sprawdzania poprawności składniowej

Kod HTML5 możemy sprawdzać na dwa sposoby. Pierwszą metodą jest użycie walidatora organizacji W3C: <http://validator.w3.org>.

Rysunki 5.1 oraz 5.2 przedstawiają wynik walidacji stron przedstawionych na listingach 5.1 oraz 5.2. Jak widzisz, oba dokumenty są poprawne. Pamiętaj zatem, że walidator nie sprawdza poprawności otwierania ani zamykania opcjonalnych elementów HTML.

Rysunek 5.1. Wynik walidacji strony z listingu 5.1

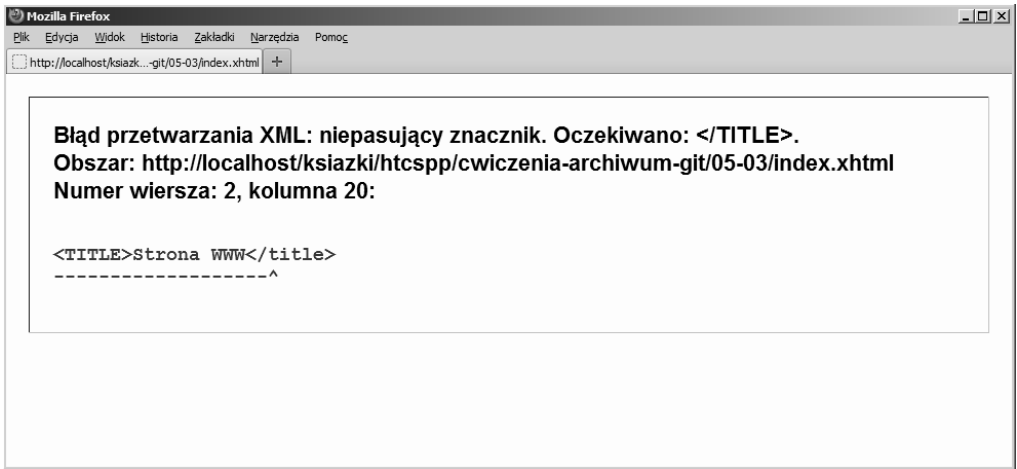

Rysunek 5.2. Wynik walidacji strony z listingu 5.2

Drugą metodą, którą czasami stosuję, jest wbudowany parser języka XML przeglądarki Firefox. Taką metodą można stosować wyłącznie wtedy, gdy przestrzegamy reguł składni XML. Jeśli wykonujesz stronę w języku PHP, wystarczy, że na początku skryptu umieścisz wywołanie funkcji `header()`:

```
header('Content-Type: application/xhtml+xml; charset=utf-8');
```

a strona taka będzie interpretowana przez wbudowany parser XML. W przypadku jakiegokolwiek błędu składniowego XML ujrzysz komunikat taki jak na rysunku 5.3.

Rysunek 5.3. Komunikat o błędzie składniowym wyświetlany przez parser XML przeglądarki Firefox

Jeżeli nie stosujesz PHP, a korzystasz z oprogramowania Apache, to w pliku konfiguracyjnym Apache'a *.htaccess* wprowadź wpis:

```
AddType application/xhtml+xml .xhtml
```

Dokumenty o rozszerzeniu *.xhtml* będą wtedy interpretowane jako XML. Niestety technika walidacji wykorzystująca wbudowany parser XML przeglądarki nie może być zastosowana w przypadku dowolnego dokumentu HTML zapisanego na dysku. Wymaga ona albo użycia PHP, albo przynajmniej serwera Apache (w tym przypadku należy zmieniać rozszerzenia plików).

Ćwiczenie 5.1

Sprawdź poprawność strony WWW z listingu 5.1 przy użyciu walidatora W3C.

Ćwiczenie 5.2

Sprawdź poprawność strony WWW z listingu 5.2 przy użyciu walidatora W3C.

Wskazówka

W celu wykonania ćwiczenia 5.3 należy zainstalować oprogramowanie Apache.

Ćwiczenie 5.3

Sprawdź poprawność strony z listingu 5.1, wykorzystując wbudowany parser XML przeglądarki Firefox.

Najpierw przygotuj plik przedstawiony na listingu 5.1. Nazwij go *index.xhtml*. Oczywiście kod z listingu 5.1 nie jest poprawnym składniowo dokumentem XML:

- ♦ Nie wszystkie znaczniki są zamknięte.
- ♦ Brakuje cudzysłówów otaczających atrybuty.
- ♦ Brakuje elementów body i head.

Następnie utwórz plik o nazwie *.htaccess*. Umieść w nim dyrektywę:

```
AddType application/xhtml+xml .xhtml
```

Dyrektywa ta powoduje, że dokumenty o rozszerzeniu *.xhtml* będą opatrzone nagłówkiem HTTP:

```
Content-Type: application/xhtml+xml
```

Pliki *index.xhtml* oraz *.htaccess* umieść w folderze przeznaczonym na dokumenty udostępniane przez serwer Apache. Jeśli serwer Apache został zainstalowany z domyślnymi opcjami, to folderem tym jest *C:\Program Files\Apache Software Foundation\Apache2.2\htdocs*. Następnie uruchom przeglądarkę Firefox i otwórz plik *index.xhtml*. Pamiętaj, że adres wyświetlany w przeglądarce powinien rozpoczynać się od *http://localhost*. Przeglądarka wyświetli komunikat *Błąd parsowania XML*. Komunikat tego typu jest przedstawiony na rysunku 5.3.

Rozwiązanie ćwiczenia 5.3 jest dostępne pod adresem:

```
http://html5.gajdaw.pl/cwiczenia/05-03/index.html
```


Wskazówka

W celu wykonania ćwiczenia 5.4 należy zainstalować oprogramowanie Apache oraz PHP.

Ćwiczenie 5.4

Wykonaj ćwiczenie 5.3, w którym zmiana nagłówka Content-Type będzie wykonana w języku PHP. Wykorzystaj funkcję `header()`.

Przygotuj plik *index.php* o kodzie takim jak na listingu 5.4. Plik ten umieść w folderze przeznaczonym na skrypty PHP. Jeśli serwer Apache został zainstalowany przy domyślnych ustawieniach, folderem tym będzie *C:\Program Files\Apache Software Foundation\Apache2.2\htdocs*.

Listing 5.4. Modyfikacja nagłówka HTTP w języku PHP

```
<?php
header('Content-Type: application/xhtml+xml');
?>
<!DOCTYPE html>
<TITLE>Strona WWW</title>
<meta charset=UTF-8>
<ul class=menu>
  <LI>Raz
  <LI>Dwa
  <LI>Trzy
</ul>
```

Następnie uruchom przeglądarkę Firefox i otwórz plik *index.php*. Zwróć uwagę, że adres wyświetlany w przeglądarce powinien rozpoczynać się od `http://localhost`. Przeglądarka wyświetli komunikat *Błąd parsowania XML*. Rozwiązanie ćwiczenia 5.4 jest dostępne pod adresem:

<http://html5.gajdaw.pl/cwiczenia/05-03/index.html>

NAJLEPSZE OBECNIE ROZWIĄZANIE

Twórz wyłącznie dokumenty poprawne składniowo. Jeśli to możliwe, stosuj składnię XML.

Skorowidz

A

adres
  URL, 203
  bazowy URL, 259
akapit, 75, 349
animacja, 172
aplikacja, *Patrz* program
arkusze stylów, 101, 109, 113
artykuły, 224
ASCII, 33
atrybut, 35, *Patrz także*
  właściwość
  abbr, 202
  action, 586
  allowfullscreen, 244
  alt, 36, 164
  border, 184
  border-collapse, 186
  checked, 593
  class, 125
  colspan, 192
  controls, 237
  coords, 218
  enctype, 587
  font-family, 297
  frameborder, 244
  headers, 189
  href, 102, 203, 207
  id, 127
  lang, 43, 54, 517
  media, 580
  multiple, 598
  rel, 547, 549
  rowspan, 192
  scope, 189, 275
  shape, 218
  size, 598
  src, 165, 178, 180

  style, 104
  target, 216, 253
  title, 36, 207
  type, 208
  usemap, 218
atrybuty
  elementów tabel, 202
  elementu meta, 564
  formularza, 586, 588
  HTML, 541, 544
  językowe, 542
  kontrolki formularza, 589
  logiczne, 37
  znaczników, 35
automatyczne dzielenie wyrazów,
  77

B

białe znaki, 31, 76, 111, 316
biblioteka
  jQuery, 36
  modernizr, 605
blok deklaracji, declaration block,
  109
błąd
  parsowania XML, 59
  składniowy, 57
  zaokrąglenia, 507
błędne wyświetlanie witryny, 69
błędy w wyświetlaniu znaków, 50

C

cienie, 584
cień tekstu, 315
CSS, Cascading Style Sheets, 101,
  109, 113
CSS basic box model, 347

CSS Color Module Level 3, 119
CSS Fonts Module Level 3, 309
CSS Multi-column Layout
  Module, 319
CSS Text Module Level 3, 309
cudzysłów, 151
cytaty, 150, 266
czcionka
  Carefree, 293
  Chess Kingdom, 289
  Belligerent Madness, 304
  Diavlo, 293
  domyślna, 296
  Modern Pictograms, 307
  Parisian, 301
  Petrucci, 289
  Scriptina Pro, 293
  Seville, 288
  Tangerine, 305
  Webdings, 288
czcionki
  bezpłatne, 293, 303
  bezszerzyfowe, 115, 285, 297
  Core fonts for the Web, 296,
  310
  dostępne w systemach, 296
  fantazyjne, 297
  komercyjne, 296, 306
  nieproporcjonalne, 286, 297
  odrębne, 297
  proporcjonalne, 286
  specjalne, 287
  stałej szerokości, 287
  szerzyfowe, 115, 285, 297
czyszczenie, 467
czyszczenie elementów
  pływających, 368

D

Dailymotion, 245
 deklaracja, declaration, 109
 dodatki Firefoksa, 14
 dokumentacja komentarzy, 579
 dołączanie
   czcionki, 305
   skryptu JavaScript, 256
   stylów, 101
 domyślne wymiary elementów,
 343
 dopełnienie, padding, 347
 dostęp do elementu, 487
 dosuwanie elementów, 361
 drzewo DOM, 196
 dziedziczenie, 580
 dzielenie wyrazów, 81

E

efekt
   cienia, 121
   FIR, 457–464, 475, 498, 504,
   518
   migania, 276
   przesuwania obrazów, 169
   rollover, 426, 475, 480, 484,
   498, 513
 element, 20
   a, 203, 216, 479, 510, 524
   abbr, 146, 276
   address, 229
   article, 224, 331, 405, 423
   aside, 227, 234, 405
   audio, 237
   base, 259
   blockquote, 150, 267
   body, 23, 232
   br, 83, 142
   button, 597
   canvas, 258
   caption, 191, 198
   cite, 146, 272
   code, 147
   col, 198
   colgroup, 198
   del, 248
   dfn, 90, 147
   div, 168, 248, 341, 349
   DOCTYPE, 67, 72
   em, 89, 122
   embed, 238, 252
   fieldset, 601
   figcaption, 180, 274
   figure, 180, 270, 427
   font, 104

footer, 228
 form, 587
 h1, 85
 head, 23
 header, 228, 325, 518
 hgroup, 222
 hr, 261, 353
 html, 273, 428
 iframe, 253
 img, 163–168, 250, 427, 515
 input, 590
 ins, 248
 kbd, 147
 li, 153, 426
 link, 102, 547, 554
 map, 218
 meta, 23, 39, 41, 563, 566
   atrybuty, 564
   składnia, 564
 nav, 234, 405, 510
 noscript, 257
 object, 238, 250
 ol, 205, 510
 optgroup, 598
 option, 598
 object, 251
 optgroup, 598
 p, 75, 141, 338, 346
 param, 251
 pre, 95, 143, 263
 q, 150
 samp, 148
 script, 255
 section, 226, 234, 329, 405,
 427
 select, 598
 span, 248, 341, 352
 strong, 89, 122, 344
 style, 103
 sub, 149
 sup, 149
 table, 184
 tbody, 194, 196
 td, 183
 tfoot, 194, 196
 th, 183
 thead, 194, 196, 198
 time, 148
 title, 23
 tr, 183, 194
 track, 242
 ul, 153, 205, 426
 UNTITLED, 232
 var, 148, 272
 video, 239
 wbr, 142
 zewnętrzny, 416

elementów
   rozmiar, 347
   rozmiar maksymalny, 358
   rozmiar minimalny, 358
 elementy
   blokowe, 32, 337, 339, 340
   czyszczące, 368
   dotyczące formularzy, 586
   frazowe, 144
   HTML5, 21
   kanału RSS, 551
   liniowe, 337, 340
   niepuste, 29
   ogólne, 247, 341
   pływające, 176, 361, 467
   podstawowe, 75, 92
   prezentacyjne, 145, 149
   puste, 29, 83
   semantyczne, 145, 221
   tabeli, 183, 201
   uwypuklające, 145
   wyznaczające sekcje, 230
   zagnieżdżone, 344
 emotikony, 265
 encja, 45
   &bdquo, 281, 333
   &mdash, 281, 333
   &rdquo, 281, 333
   &shy, 81
   dziesiętna numeryczna, 33
   nazwana, 33
   szesnastkowa numeryczna, 33
 etykieta, label, 600
   przycisku, 501
   tekstowa, 477

F

FIR, Fahrner Image Replacement,
 456
 Firefox, 14
 fizyki, 424
 format, *Patrz także rozszerzenie*
 pliku
   GIF, 170, 172
   EOT, 302
   mp3, 237
   odsyłaczy, 215
   OGG, 237
   PNG, 170
   prezentacji elementów, 342
   VTI, 242
 formatowanie
   akapitu, 69, 70
   elementu div, 349
   elementu p, 350, 351
   epopei, 332

- formatowanie
    - fiszek, 425
    - kodu CSS, 113
    - komórek, 187
    - tabel, 187
    - tekstu, 141
    - trenów, 332
    - wydruku, 580
    - wyglądu list, 157
  - formaty
    - audio, 238
    - graficzne, 164
    - kodowania, 177
    - multimedialne, 237
    - video, 240
  - formularz, 585–602
    - atributy, 586
    - element button, 597
    - elementy HTML, 586
    - listy, 598
    - poła wyboru, 592
    - pole hasła, 592
    - przyciski, 595
    - rodzaje kontroltek, 588
    - wprowadzanie danych, 591
  - fragment obrazu, 496
  - funkcja
    - header(), 57
    - image_encode(), 178
    - maximum(), 143
- G**
- generowanie obrazu, 258
  - gradienty, 453
  - grubość
    - czcionki, 313
    - obramowania, 398
  - grupowanie
    - kontroltek, 600
    - nagłówków, 222
- H**
- hiperłącze, *Patrz* odsyłacz, 203
- I**
- identyfikator, 127
    - #top, 517
    - tytuł, 209
  - ikona witryny, 557
  - ikony, 513
  - importowanie stylów, 578
  - indeksy, 145, 149
  - instalowanie czcionek, 293
  - instrukcja
    - @import, 579
    - warunkowa if, 579
  - interfejs API, 258
  - Internet Explorer 8, 605
- J**
- język
    - CSS, 101, 105
    - HTML, 101
    - Java, 252
    - JavaScript, 255
    - PHP, 168
  - język przetwarzania
    - po stronie klienta, 602
    - po stronie serwera, 602
  - języki znacznikowe, 19, 602
- K**
- kafelkowanie, sprites, 491–514
  - kanał
    - Atom, 550
    - RSS, 549
  - kaskadowe arkusze stylów, 101
  - klasa przycisk, 496
  - klasy, 126
  - kod CSS, 113
  - kodowanie
    - iso-8859-2, 40, 46
    - pliku, 41
    - polskich znaków, 41
    - utf-8, 40, 46, 86, 290, 434
    - windows-1250, 40, 46
    - znaków, 39
  - kody
    - języków, 44
    - znaków diakrytycznych, 40
    - znaków Wingdings, 290
  - kolejność
    - kolumn, 532
    - poziomych pasów, 536
    - warstw, 388, 458
    - wyróżniania odsyłaczy, 543
  - kolory, 119
  - kolumna, *Patrz* układ, *Patrz także*
    - udawane kolumny, 467–471
  - kolumna płynna, 417
  - kolumny tabeli, 198
  - komentarze, 38, 106, 112
    - ignorowane, 579
    - warunkowe, 579
  - komórki
    - nagłówkowe, 188, 190
    - rozciągające, 193
  - komunikat
    - BackCompat, 63
    - CSS1Compat, 63
    - o błędzie, 58
  - kontrolka audio, 238
  - kontrolka input typu
    - button, 595
    - checkbox, 592
    - file, 595
    - image, 596
    - password, 592
    - submit, 591
    - text, 591
  - kontrolki
    - danych HTML5, 596
    - formularza, 588
    - ukryte, 594
  - konwersja formatów, 238, 241
  - korekta, 248
  - krojenie obrazu, 509
  - krój czcionki, 310
    - fantazyjny, fantasy, 287
    - odręczny, cursive, 287
  - kształt hiperłącza, 218
- L**
- liczba
    - elementów listy, 598
    - kolumn, 319
  - linia pozioma, 424
  - link, *Patrz* odsyłacz, 203
  - lista, 205, 426
    - definicji, definition list, 153, 155
    - nieuporządkowana, unordered list, 153
    - specyfikacji, 568
    - ul, 501
    - uporządkowana, ordered list, 153
  - listy wyboru, 598, 599
- Ł**
- łamanie
    - tekstu, 77
    - wiersza, 82, 83
  - łączenie
    - marginesów, 356
    - obramowania, 184
    - stylów, 581
- M**
- margines, margin, 118, 347
  - margines pionowy, 356

menu, 480, 484, 501
 kontekstowe, 239
 nawigacyjne, 204, 236
 metainformacje, 566
 metoda fillRect(), 259
 metody kodowania, 40

modyfikacja
 kontekstu pozycjonowania,
 375
 kroju, 313
 nagłówka, 59
 tła, 438

N

nagłówek, 23, 85, 221, 561
 nagłówek i stopka, 228, 235
 nagłówki
 kolumn, 189
 wierszy, 189
 napisy do filmu, 243
 nawigacja pomiędzy podstronami,
 554
 nazwa klasy, 125
 normalne pozycjonowanie
 elementów, 373
 nota boczna, 228
 numeracja
 automatyczna
 wielopoziomowa, 577
 nagłówków, 230
 numerowanie, 154

O

obramowania zaokrąglone, 121,
 583
 obramowanie, border, 121, 185,
 347
 obramowanie pionowe, 467
 obraz, 163
 calosc.jpg, 478
 calosc-kafelki.jpg, 498
 fragment.jpg, 479
 fraszki.jpg, 515
 gradient-dol.png, 453
 gwiazdki-off.png, 486
 kafelki.png, 500
 lilia.jpg, 444, 445
 logo.png, 448
 lorem-ipszum.png, 450
 oba.png, 497
 piora.jpg, 494, 495
 po-deszczu.jpg, 446
 przyciski, 496
 sprite.jpg, 492
 tlo.jpg, 440

tlo-gora.png, 454
 tlo-liscie.jpg, 441
 tlo-wzor.png, 443
 ul-bkg.png, 481
 obrazy
 nieprostokątne, 169
 wielowarstwowe, 502
 obsługa
 HTML5 w IE, 606
 JavaScript, 257
 zdarzenia hover, 502
 odnośnik, *Patrz* odsyłacz, 203
 odstęp między
 kolumnami, 323
 literami, 314
 wyrazami, 317
 odsyłacz, 203
 do plików PDF, 207
 do plików tekstowych, 207
 do plików ZIP, 208
 do strony, 209
 odsyłacze
 reagujące na kursor, 476
 nieprostokątne, 217
 wewnętrzne, 209
 zawierające obraz, 211, 212
 zawierające tabelę, 211
 okno Drukuj, 582
 opcje menu, 499
 opcjonalny łącznik, 81
 opływanie obrazu, 174, 177
 ornamenty, dingbat, 287
 ornamenty ozdabiające akapity,
 451
 osadzanie
 animacji Flash, 252
 apletów, 251
 czcionek, 300
 dokumentów, 250
 filmów z Dailymotion, 245
 filmów z YouTube, 243
 kodu JavaScript, 255
 obrazu, 177
 pliku, 178
 stylów wydruku, 582
 otwieranie nowych okien, 216
 ozdabianie tekstu, 315
 oznaczanie zmian, 248

P

panel Układ, 356
 pangramy, 43, 289
 parser XML, 57
 pasek narzędzi
 poprzedni/następny, 555
 pękanie kafelków, 507

plik
 .htaccess, 59, 434
 l_400.jpg, 271
 atom.xml, 553
 bkg.png, 513
 blues.mp3, 237, 238
 blues.ogg, 237, 238
 blues.webm, 239
 calosc-kafelki.jpg, 499
 cicha-noc.html, 431, 433, 522
 css2.zip, 208
 ekstraklasa-m.html, 277
 gwiazdki-off.png, 486
 html.gif, 173
 html4.zip, 266
 html40.zip, 208
 html5shiv.js, 606
 humans.txt, 559
 index.html, 23, 102, 136, 179
 index.php, 178
 index.xhtml, 59
 jam-jest-dudka.html, 523
 kapsle-l.html, 554
 loading.gif, 164
 orthocenter.zir, 251
 orzel.svg, 251
 Parisian.eot, 302
 Parisian.ttf, 300
 piskleta.html, 473
 przycisk.png, 519
 robots.txt, 559
 rss.xml, 552
 sitemap.xml, 560
 skrypt.js, 256
 sprite.jpg, 491
 sprite.png, 502, 504, 522
 strona.html, 209
 style.css, 102, 136, 215
 subtitles.vtt, 242
 szablon.xcf, 502
 toc.css, 275
 zirkel.jar, 252
 pliki, *Patrz także* rozszerzenie
 pliku
 binarne, 177
 graficzne, 164
 pobieranie
 filmu, 240
 plików, 432
 podpis tabeli, 191
 podział
 elementu article, 270
 treści na sekcje, 230
 pola wyboru, 593
 pole tekstowe, 600
 pole typu password, 592

- położenie
 elementów, 355
 elementu a, 480
- pomiar odległości, 357
- poprawianie błędów, 53
- powiązania dokumentów, 547
- powielanie tła, 441
- pozycjonowanie
 bezwzględne, 371, 376
 elementów, 371
 elementów span, 518
 kontekstowe, 163, 379, 383, 391, 478
 przycisku, 478
 statyczne, 371, 373
 trwałe, 371, 378
 względne, 371, 374
 względnie bezwzględne, 379–381, 480, 482
- problemy Internet Explorera, 606
- program
 ASCII Art, 264
 Audacity, 238
 GIMP, 503
 Kod Paskowy Rezystorów, 279
 Miro Video Converter, 241
 Photoshop, 503
 XHTML/CSS Image, 263
- programy graficzne, 607
- przeglądarki, 12
- przekształcanie tekstu, 316
- przestarzałe elementy, 62
- przesuwanie
 elementu, 391
 elementu div, 480
 obrazu tła, 439, 492
- przezroczystość, 170, 459, 511, 583
- przycinanie, 390
- przycisk, 496, 595
 do resetowania, 591
 poprzedni/następny, 557
 rollover, 498
 Umieść, 243
 z etykieta, 477
 zatwierdzający, 591
- przypisanie tła, 440
- przypisy dolne, 281
- pseudoklasa after, 581
- pseudoklasy CSS3, 573
- publikowanie filmu, 243–246
- punkty
 podziału, 77
 zaczeplenia, 482, 500
- puste szablony, 44
- ## R
- ramka, 184
- reguła, rule, 109, 125
 @font-face, 300, 303, 310
 @import, 305
 @media print, 582
- resetowanie licznika, 576
- RGB, Red, Green, Blue, 120, 437
- rodzaje
 elementów meta, 564
 powiązań plików, 548
 stylów, 101, 107
- rollover, 475
- rozciąganie elementów, 324
- rozdzielczość monitora, 394
- rozmiar
 elementu, 348
 ikony, 558
 powiększonego hiperłącza, 487
 tekstu, 311
- rozszerzenie pliku, 548
 .css, 102
 .eot, 302
 .gif, 172
 .ico, 558
 .mp3, 237
 .ogg, 237
 .png, 170
 .psd, 502
 .vtt, 242
 .xcf, 502
 .xhtml, 58
- rysowanie prostokąta, 258
- ## S
- sekcja div, 215
- sekcje, 226
- selektor, selector, 109
 ::active, 213
 ::after, 151
 ::before, 151
 ::hover, 213, 475, 487
 ::link, 213
 ::visited, 213
 #pojemnik, 469
 atrybutu, 572
 brata, 572
 dziecka, 571
 następnego brata, 571
 p, 109
 potomka, 571
 typu, 569
- selektory
 CSS 2.1, 569
 CSS 3, 568
 identyfikatorów, 128, 570
 klas, 126, 570
 potomne, 129, 132, 200, 488
- separatory kolumn, 323
- serwer WWW Apache, 168
- serwis
 Can I use..., 603
 CSS Mania, 608
 Find me by IP, 603
 Font Squirrel, 303
 Google Fonts, 305
 Typekit, 306
- skalowanie obrazów, 167
- sklejenie plików, 504
- składnia
 CSS, 109
 elementu meta, 564
 HTML, 55
 HTML5, 27
 tabel, 184
 XML, 38
- skrótów klawiszowych, 542
- skrypt html5shiv.js, 606
- specyfikacja
 CSS, 110, 347
 CSS 2.1, 208, 567
 czcionek, 567
 definicji obszarów, 567
 HTML 4.01, 208
 HTML5, 25
 jednostek, 567
 kolorów, 567
 obramowań i tła, 567
 selektorów, 567
 układów giętkich, 568
 układów wielokolumnowych, 568
 właściwości tekstu, 567
 zaawansowanych technik pozycjonowania, 568
- spis treści, 231, 268, 274
- sprawdzanie
 implementacji, 603
 pisowni, 54
 trybu pracy, 63
 trybu wyświetlania, 339
- stopień implementacji, 603
- stosowanie kafelkowania, 493
- stronicowanie podglądu wydruku, 197
- struktura
 dokumentu, 22, 122
 funkcjonalna witryny, 527
 witryny, 221

- style
 alternatywne, 549
 CSS, 101, 206
 CSS odsyłaczy, 213
 CSS przycisków, 512
 do druku, 580, 582
 domyślne, 101
 kroju, 312
 opcji menu, 485, 505, 510
 przycisków, 497, 518
 spisu treści, 275
 wewnętrzne, 103
 zewnętrzne, 102, 328
- szablony
 graficzne, 608
 pustych stron, 44
- szerokość
 w pikselach, 408
 w procentach, 408
 kolumny, 322
 okna, 470
 układu, 393
- szeryfy, 285
- Ś**
- ścieżka do pliku, 438
- T**
- tabela
 ekstraklasy, 277
 unikodu, 34
 wyników, 200
 z zestawieniem, 185
- tabele, 183
 nieregularne, 192
 regularne, 192
- tabeli
 atrybuty, 202
 kolumny, 199
 nagłówek i stopka, 195, 197
 nagłówek, thead, 194
 stopka, tbody, 194
 treść, tbody, 194
- tekst, 141
 preformatowany, 143
 wielokolumnowy, 319, 324
- testowanie
 czcionek, 289
 stron, 15
- tła, 163, 437
 elementów, 450
 wielokrotnie, 452
- tło
 elementu html, 471
 gwiazdek, 487
 niepowielane, 449
 o stałych wymiarach, 446
 pojemnika, 367
 powielane poziomo, 442
 powielane w pionie, 441
 udawanych kolumn, 468
 umieszczone na warstwie, 454
 w kształcie paska, 447
- treść
 odsyłacza, 211
 tabeli, 194
- tryb
 block, 337
 inline, 337
 none, 340
- tryb pracy przeglądarki
 quirks mode, 61, 67
 standard mode, 61, 67
- tryby wyświetlania elementów,
 338, 341
- twarda spacja, 82
- tworzenie
 ikony, 558
 list, 598
 menu, 480, 484, 499
 obrazu, 263
 przycisków, 477, 597
 szablonów, 607
- twórcy witryny, 559
- typ MIME, 177
- typy
 dołączanych zasobów, 548
 elementu input, 590
 powiązań, 547
- U**
- udawane kolumny, faux columns,
 467–471
- udostępnianie pobierania, 280
- układ
 dwukolumnowy, 323, 365,
 413
 dwukolumnowy hybrydowy,
 413–416
 hybrydowy, 413
 kolumnowy, 365
 o stałej szerokości, 393
 o zmiennej szerokości, 407
 płynny, 407
 przylegający, 395
 strony, 335, 350
 sztywny, 393
 trójkolumnowy, 320
 trójkolumnowy hybrydowy,
 417–420
- ukośnik, slash, 20
- ukrywanie tekstu, 475
- unikod, 34
- uprawnienia
 do kodu HTML, 579
 do modyfikacji plików, 579
- URL, Universal Resource
 Locator, 203
- ustalenie szerokości elementu,
 387
- usuwanie elementów, 581
- W**
- W3C, 56
- W3C Quality Assurance, 24
- wady osadzania plików, 180
- walidacja strony, 57
- walidator W3C, 15, 56, 242
- warstwy, 163, 387
- wartości
 atrybutu target, 216, 254
 RGB, 120
- wartość, value, 109
- wcięcie akapitu, 315
- wielkość liter, 110
- właściwości
 CSS, 115, 123
 CSS list, 157
 CSS tła, 437
 czcionek, 310, 327
 tekstu, 314, 327
- właściwość, property, 109
 background, 119, 163, 172,
 251, 353, 437
 background-position, 439,
 492, 496
 background-repeat, 438
 background-size, 439
 border, 121, 348, 353
 bottom, 385
 clear, 368
 color, 119, 437
 column-count, 319, 322
 column-span, 324
 display, 351, 457, 581
 float, 171, 361, 414
 font, 313
 font-family, 297, 310
 font-size, 115, 311
 font-stretch, 312
 font-style, 116, 312
 font-variant, 313
 font-weight, 116, 313
 height, 169, 348, 353
 left, 384, 385
 letter-spacing, 314
 line-height, 117, 314

- właściwość, property
  - list-style, 162
  - list-style-image, 159
  - list-style-position, 162
  - list-style-type, 158
  - margin, 118, 348, 354
  - max-height, 359
  - min-width, 358
  - overflow, 369, 390
  - padding, 70, 348
  - padding-top, 444
  - position, 371, 372
  - src, 300
  - right, 383
  - text-align, 117, 314, 328, 354, 486, 580
  - text-decoration, 315
  - text-indent, 315, 458
  - text-shadow, 315
  - text-transform, 316
  - top, 385
  - vertical-align, 187
  - white-space, 316, 331
  - width, 70, 169, 348, 353
  - word-spacing, 317
  - z-index, 388, 389, 487
- wstawianie
  - filmu, 243–245, *Patrz także* osadzanie linii, 261
- wstępne pobieranie obrazów, 502
- wtyczka
  - Firebug, 24, 355
  - Site Navigation Toolbar, 554
  - Tooltip, 36
  - Web Developer, 257
  - Web Developer Toolbar, 358, 464, 493
- wybór
  - tła, 524
  - trybu pracy, 67
- wycofane znaczniki, 22
- wygląd strony, 62, 122
- wykorzystywanie fragmentu obrazu, 495
- wyłączanie
  - obrazu, 462–464
  - stylów CSS, 16, 331, 455
  - właściwości, 386, 389
- wymagania, 608
- wymiana obrazu tła, 475
- wymiary
  - akapitu p, 69
  - elementów blokowych, 69
  - obrazu, 166
- wymuszanie wysokości
  - elementów, 367
- wypełnienie, padding, 324
- wypunktowanie, 153
- wyrażenia regularne, 128
- wyrównanie poziome, 117, 314
- wyróżnianie tekstu, 89
- WYSIWYG, 12
- wysokość
  - obramowania, 467
  - wiersza, 117, 314
- wyśrodkowanie
  - elementu blokowego, 354
  - elementu div, 354
  - etykiety, 477
  - nagłówka, 355
  - tekstu, 354
- wyświetlanie
  - elementów, 351
  - obrazu tła, 458
  - tekstu, 457
  - zdjęć kapsli, 554
  - znaków diakrytycznych, 43, 45
- Y**
- YouTube, 243
- Z**
- zagnieżdżanie
  - elementów, 32, 130, 230, 342
  - elementów blokowych, 361
  - list, 156
- zakładki, 519
- zaokrąglone
  - narożniki, 429
  - obramowania, 121, 583
- zapisywanie plików wideo, 240
- zasięg
  - elementu, 20
  - opcji menu, 503
- zawartość, content, 347
- zaznaczanie gwiazdek, 485
- zdarzenia, 545
- zdarzenie :hover, 487, 502
- zestaw czcionek, 115, 190, 296
- zmiana kolejności
  - kolumn, 532, 538
  - pasów, 536, 538
- znacznik, tag, 20
- znaczniki
  - otwierające, 20, 27
  - zamykające, 20, 27
- znaki
  - diakrytyczne, 45
  - francuskie, 47
  - niemieckie, 48
  - polskie, 39, 46
  - rosyjskie, 49
  - interpunkcyjne, 85
  - specjalne, 33, 35, 40, 75, 90
  - zrzuty ekranu, 269

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

HTML5 i CSS3

Praktyczne projekty

Opanowanie wszystkich elementów pozwalających stworzyć doskonałą witrynę internetową nie jest rzeczą łatwą. W tym celu trzeba sprawnie posługiwać się co najmniej dwoma językami programowania: HTML i CSS, a także pamiętać o różnicach między przeglądarkami i potrzebach osób niepełnosprawnych. Dobrze jest też znać się na grafice komputerowej, typografii... i wielu innych sprawach. Jednak przy odrobinie uporu to wszystko da się zrobić, korzystając z książki prezentującej omawiane zagadnienia w praktyce.

W tej książce znajdziesz mnóstwo ćwiczeń, których zadaniem jest przybliżenie Ci sposobu działania poszczególnych elementów języka HTML5 i właściwości CSS3, a także większych projektów, które pozwolą Ci opanować i przetestować wiedzę na temat większych partii materiału. Obok szczegółowego omówienia języka HTML znajdziesz tu porady na temat tego, jak pilnować poprawności kodu HTML5 i CSS3, pracować w trybie standardów, tworzyć układy strony czy projektować szablony. Dowiesz się także sporo na temat semantyki języka HTML.

- Jak zapewnić poprawność składniową HTML5 oraz CSS3?
- Jak pilnować zgodności tworzonych stron ze standardami?
- Jak sprawnie edytować kod HTML5?
- Jak pracować w trybie standardów?
- Jakich czcionek używać na stronach WWW?
- W jaki sposób tworzyć układy stron przy użyciu stylów CSS?
- Jak wykorzystywać tła na stronach WWW?
- Jakimi cechami wyróżnia się semantyczny kod HTML5?
- Jak projektować szablony stron WWW?

**PRZYSZŁY WEBMASTERZE,
NIE MOŻESZ PRZEGAPIĆ TEJ KSIĄŻKI!**

helion.pl
księgarnia
internetowa

Nr katalogowy: 8696

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Helion

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://helion.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po **WIĘCEJ**

KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-246-3050-9

Cena: 89,00 zł

Informatyka w najlepszym wydaniu